

ЯПОНІЯ

1945-ПОЧ. ХХІ СТ

Повоєнне реформування країни

- Ліквідація японського милітаризму.
- *1947 р.* — впровадження конституції, згідно з якою в країні була збережена монархія; вищим органом влади проголошувався парламент, який мав обирати уряд.
- Проведення прогресивних реформ, які усунули середньовічні пережитки та спрямували країну на шлях буржуазно-демократичного розвитку.
- *1946—1947 рр.* — проведення аграрної реформи, яка ліквідувала поміщицьке землеволодіння.
- Структурна перебудова всієї економіки.
- Проведення реформ податкової системи, системи освіти тощо.
- Соціальні реформи: 8-годинний робочий день, тижнева оплачувана відпустка, обов'язкова безкоштовна 9-річна освіта.

Японське «економічне диво»

Японське «економічне диво» — потужні темпи зростання японської економіки (11 % на рік) протягом 1955—1973 рр.

Причини та передумови

Потужні американські інвестиції.

Оновлення промислового обладнання та створення принципово нових видів виробництва.

Обмежені витрати на оборону.

Працелюбність і дисциплінованість японців.

Реалізація «плану Ідзангі» — плану повоєнного подвоєння національного прибутку, розрахованого на 10 років. Згідно з його положеннями Японія мала посісти провідне місце у світі в окремих галузях економіки, значно підвищити якість товарів, отримувати прибутки за рахунок експорту; план передбачав різке зниження податків та ставок банківських кредитів, завдяки чому в країні мала зрости ділова активність.

Інтенсифікація праці в сільському господарстві, що вивільнило робочі руки, необхідні для реалізації реформ у промисловості.

Використання зарубіжних досягнень (закупівля патентів та ліцензій на наукові відкриття, нові технології тощо).

Висока ефективність державного регулювання економічного розвитку; високий ступінь координації зусиль між державою та приватним бізнесом.

Здійснення протекціоністської політики (обмеження доступу іноземних товарів на внутрішній ринок, сприяння національним виробникам тощо); згодом лібералізація зовнішньої торгівлі.

Результати
та наслідки

1951—1970 рр. — середньорічні темпи приросту промислового виробництва — 15,2 %, темпи зростання ВВП — 11 % на рік.

Створення найсучаснішого виробництва в металургії, автомобіле-, судно-, приладобудуванні, хімії, електроенергетиці.

Країна перетворилася на провідного виробника електронних та радіотехнічних приладів найвищих світових стандартів (аудіо-стереосистем, відеокамер, відеомагнітофонів тощо), лідера світового науково-технічного прогресу.

Внутрішня та зовнішня політика Японії наприкінці ХХ — на початку ХХІ ст.

- *1990-ті рр.* — структурна перебудова економіки в напрямі зростання ролі інформаційних технологій та реалізації концепції, головним пріоритетом якої визначені нові знання й інформація.
- Японія — світовий лідер у розвитку галузей, пов'язаних із новітніми технологіями виробництва, використанням передових досягнень науки.
- Слабкі місця японської економіки: значний державний борг, високі податки, значне державне регулювання.
- Боротьба зі стихійними лихами: землетрусами, повеннями, цунамі тощо (2011 р. — останній руйнівний землетрус, що призвів до катастрофи на атомній станції «Фукусіма»).
- Стабільна політична ситуація: вміння правлячої ліберально-демократичної партії пристосовуватися до нових умов.
- На зовнішньополітичній арені — прагнення налагодити взаємовигідні відносини з усіма країнами світу; основний стратегічний партнер — США.